

Žalostna mati božja.

Rev. J. C. Smoley.

Če s pazljivim očesom pogledamo v cerkveno leto, zapazimo, da se nekateri prazniki praznujejo dvakrat v letu. In sicer:

V petek po četrti nedelji v postu praznik Predrage Krvi našega Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa in teden potem, v petek po tihi nedelji, praznik Žalostne Matere božje.

Praznik Predrage Krvi se pa praznuje tudi prvo nedeljo v juliju, in praznik Žalostne Matere božje tretjo nedeljo v septembru.

To nekaj pomenja. V svetem postnem času se moramo spominjati obeh teh skrivnosti. Kaj bi pač bila sveta postna doba brez teh praznikov? Oba praznika spadata bistveno k Kristusovemu trpljenju.

In ravno ker je pomen obeh praznikov tako velik, ker je skrivnost našega odrešenja tako važna — — in ker je v postnem času dovolj drugih skrivnosti iz Kristusovega trpljenja za premišljevanje, zato praznuje Cerkev ti dve skrivnosti še enkrat v letu, da bi jih mogli toliko bolj pozorno premišljevati.

Dati za koga življenje, je po besedah Gospodovih največje znamenje ljubezni: "Nikdo nima večje

ljubezni kakor ta, ki da življenje za svoje prijatelje." (Jan. 15 13.)

Kristus nam je podal ta dokaz svoje ljubezni, da On je storil še več, žrtvoval je svoje življenje celo za svoje sovražnike, tudi za nas, ko je v nezmernih bolečinah prelil svojo kri do zadnje kapljice. Zato pa govorimo o "Predragi Krvi Gospodovi."

Sin Božji je iz ljubezni do nas, da bi bili mi odrešeni in zveličani prelil svojo kri! Kdo bi mogel razumeti to skrivnost v celem obsegu? Zato je določila Cerkev, kakor sem rekel, še prvo nedeljo v juliju, da praznujemo to skrivnost.

Drugi praznik, ki se dvakrat praznuje, je pa praznik Žalostne Matere božje. O tem prazniku poje Cerkev v svojih dnevnicah: "Sint et dolores Virginis aeterna cunctis gaudia" — Naj bodo bolečine Device vsem v večno veselje.

Premišlujmo nekoliko o tem!

Mati božja je v bolečinah postala naša mati. "Ko je Jezus videl mater in učenca, katerega je ljubil, zraven stati, reče svoji materi: "Žena, glej tvoj sin! nato reče učencu: "Glej, tvoja mati!" (Jan. 19, 26, 27).

S temi besedami Kristus ni samo

ljubeznjivo poskrbel v svoji smrti za svojo mater, s tem da jo je izročil varstvu svojega ljubljenca, poskrbel je tudi za svojega učenca, ko ga je njej izročil. V tem vidimo poslednjo voljo, testament našega Gospoda.

Toda Kristus ni samo poskrbel za svojega učenca, poskrbel je tudi za nas, poskrbel je za celo človeštvo, za katero je umiral.

Jezus Kristus je postal na križu drugi Adam. Kakor je bil prvi Adam nam v pogubo, tako je bil drugi Adam v naše odrešenje; apostol Pavel pravi: "Kakor v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu vsi oživiljeni."

Po zasluženju Jezusa Kristusa je postala njegova mati, Marija, kakor druga Eva, naša mati. Papež Inocenc III. pravi: "Kakor je po ženi prišla smrt na svet, tako se je imelo življenje povrniti po ženi; da bi odtod, odkoder je prišla smrt, prišlo tudi življenje." (Innoc. 3. serm. 2 de Assumpt.)

Mati božja je postala naša mati, ko je v najhujših bolečinah stala pod križem; takrat, ko je njen Sin v groznih bolečinah umiral, ko je njeno materinsko srce prebodel

meč, ko je njeno srce trepetalo v grozних bolečinah, takrat nas je ona takorekoč porodila, sprejela v svojo dedščino.

O njej veljajo besede lista, ki se bere na praznik Žalostne Matere božje: "Hvaljen Gospod, ker je danes tako poveljal tvoje ime, da ne bo izginila tvoja slava iz ust ljudi, ki se bodo vekomaj spominjali moči Gospodove, zaradi katerih nisi prizanašala svojemu življenju v stiski in potrebi svojega rodu, temveč si odvrnila pogin pred obličjem Boga našega" (Jud. 13, 25.)

Žalostna Mati božja pa ljubi svoje otroke. Pogosto se pripeti v družinah, v katerih je kak nesrečen ali bolehen otrok, da mati za tega otroka bolj skrbi, kakor za vse druge, dasi tudi te ljubi z vso ljubeznijo materne srca.

Mi smo v tem življenju na potovanju po "dolini solz, smo zapuščeni otroci Eve"; mi potrebujemo njene nežne ljubezni in skrbi, potrebujemo njene tolažbe in pomoči. In

čim bolj nas tlači bol in križ, toliko ljubezniveje se ozira na nas njeno materno oko.

Žalostna Mati božja, ki je darovala za nas kar je imela najdražjega, svojega Sina, ki je pozabila na svoje bolečine, nas ljubi toliko bolj, ker nas je njen Sin, ko je umiral, izročil njenemu varstvu. Grešni človek postal je Marijina dedščina pod križem!

O veliki ljubezni žalostne Matere božje nam priča na tisoče in tisoče raznih spominov, kapelic, soh, podob, družb, posebno pa društvo Krščanskih Mater pod varstvom Žalostne Matere božje. Pričajo nam o tem po raznih cerkvah kapelice Žalostne Matere božje, kamor se človek v svojih bolestitih in križih najraje zateka, da bi ji tam potožil svoje križe in težave, da bi se tam ozrl v njeno skrbno, ljubeznjivo materno oko, da bi se tam razjokal ob njenem srcu.

Tja se zatekajo duše, ki so zabredle v temo zmot, in Ona jim zopet zasveti kakor "Jutranja zvezda," re-

šitve; pri njej iščejo pomoči bolniki, ker je "Zdravje bolnikov". Pri njej išče pomoči in tolažbe, kogar tlači vest, ker je ona "Pribežališče grešnikov". Ona mu izprosi iskričo milosti, pravo kesanje in odpušcanje.

In kdor je v svojih britkosti iskal tolažbe pri Žalostni Materi božji, mu je bila "Tolažnica žalostnih," ona, ki je okusila morje britkosti, ga je zopet potolažila. Ona, "Pomočnica kristjanov," ne pomaga samo posamezniku, ampak celim narodom, celemu človeštvu.

Toda ene stvari ne smemo pozabiti: Gospod je izročil ljubljence Janeza na križu svoji materi, ker ga je ljubil radi čistosti njegovega srca in zaradi njegove goreče ljubezni.

Bodimo podobni sv. Janezu, ljubljencu Gospodovemu, ohranimo si srce čisto vseh strasti, razvnamajmo v njem pravo, resnično ljubezen do Jezusa, pa si bomo tudi mi zaslužili mogočno ljubezen Žalostne Matere božje.

Kaj iščeš?

Rev. Dr. F. T.

Sv. Macedonij, puščavnik v Siriji v 5. stoletju, si je naložil silno kruto pokoro: 45 let je živel v samoti pod milim nebom, stoječ v globoki jami, potem pa se je preselil v divji gozd, kjer je molil in se mrtvičil.

Nekoč je šel neki višji častnik na lov; in ko je dolgo drvil za divjačino, je prišel v kraj, kjer je živel

sv. Macedonij. Ves iznenaden je bil, ko je stopil predenj.

"Pa povej mi vendar, mož božji," mu reče začuden, "kaj te je privedlo v ta kraj? Česa iščeš v tej divji samoti?" — "Rad ti razložim," odgovori puščavnik krotko, "samo prej mi ti povej, česa ti iščeš tu?" — "No," mu pravi oficir, "jaz iščem pač divjačino; na lovu sem na jele, medvede in divje prešiče.." —

"In jaz," mu reče starček-svetnik, "jaz iščem tu svojega Boga. Nečem prej nehati s tem plemenitem lovom, dokler ga ne zagledam."

Tih in zamišljen je šel visoki do-
stojanstvenik proč.

* * *

Zunaj v življenju ni nič drugače. Eni so na lovu na uživanje, eni pa iščejo Boga.

Zdaj pa mi povej: kaj iščeš ti?

Naloga in namen vere v življenju narodov.

Rev. J. C. Smoley.
(Konec.)

II.

Sedaj pa premislimo še kratko: kako nalogo ima vera za javno življenje, za narode in države.

Ozrite se na javno življenje in odgovorite mi na vprašanje: Ali se ravna po obstoječih nraavnih zakonih, ali po človeških postavah? — Odkrito moramo priznati, da pretežna večina vezi človeštva obstoji na njihovi nraavnosti, na njihovih nazorih, na njihovem notranjem mišljenju, veliko bolj kakor pa na pisanih postavah. — **One nepisane postave**, ki jih hrani človeštvo v svojem srcu, veliko zanesljiveje vodijo in uravnajo človeško življenje, kakor pa dela to zakonodajna moč. In te predpise, te nepisane zakone vcepil je človeku Stvarnik. Ko bi naravna postava, ki jo izražajo božje zapovedi, prevevala srca človeštva, koliko posvetnih postav bi bilo potrebno? — Ako bi ona tako krasna "gorska pridiga Gospodova," v kateri je Kristus tako lepo razvil svoj nauk o ljubezni do bližnjega, zavladata po svetu, ko bi se vsi ljudje po njej ravnali, socialno vprašanje bi bilo takoj rešeno. Če je izginila iz duše misel za pravičnost in nraavnost, ne bo zadoščalo tisočero in tisočero zakonov, da bi se ohranila nraavnost in poštenost med ljudstvom.

Kjer se vera ne goji, kjer je ne oživlja vest, tam so svetni zakoni edinele železne mreže, ki branijo lopovom, da ne pobegnejo in podavijo ljudi, ki zro na nje . . . Ako ljudskih strasti ne bo brzdala vera, bodo gledali izza mrež, kako priti do svobode . . .

Država zahteva, da je ljudstvo nraavnostno in pošteno, toda država sama ljudi takih ne napravi. Zato pa vsaka država, koje voditelji so dobri, pravi poznavatelji ljudske duše, ve, da treba spoštovati vero in podpira razvoj vere. Država ve, da bo tim manj treba zakonov, tim

manj ječ, kolikor vernejše, pobožnejše bo ljudstvo. To resnico je poznal že stari grški modrijan Plutarh, ko je pisal: "Prej boš sezidal mesto na oblakih, kakor pa da ustanoviš državo brez vere." Zakon brez nraavnosti ne bo dosegel ničesar!

Ko je Juriju Washingtonu potekla predsedniška doba, poslovil se je od senata in od ameriškega naroda s sledečimi besedami: "Vera in nraavnost ste neobhodno potrebne za javno blagostanje. In človek, ki spodkopuje te stebre ljudske sreče, ni nikak rodoljub. Vsak pravi politik spoštuje in ljubi vero, kakor vsak pobožen človek . . . Razum in skušnja dokazujeta, da nraavnost brez vere ne more obstati. Ravno ti dve ste, ki dajete vladi naroda (demokraciji) življenjsko silo." Te besede našega velikega državnika, ta njegova politika velja i za nas in bi morala preko oceana doneti vsem evropskim deželam kot važen svet, pa tudi kot svarilo enega najboljših sinov in voditeljev naših Držav.

Vera zavezuje državljane, da vestno izpolnjujejo vse odredbe, ki ne nasprotujejo božjemu zakonu, vcepilja jim v srca prepričanje, da bo treba dajati odgovor za vsako nepokorščino proti zakonom oblasti, ki je postavljena od Boga, če tudi se jim je posrečilo odtegniti se svetni kazni in sodniku. Beseda apostolova: "Vsak človek bodi podložen višji oblasti; ni namreč oblasti razun od Boga, kar jih pa je, so postavljene od Boga" (Rim. 13. 1), je sveta vsakemu kristjanu, in vse vlade bi morale blagoslavljeti in biti hvaležne velikemu apostolu, ki je dolžnosti podložnih do predpostavljjenih oblasti vernim tako zabičal. Zato je svoječasno slavni državnik in minister-ski predsednik Francije Thiers rekel: "Ko bi imel v svojih rokah resnico vere, razlil bi jo po celi državi. Meni vsaj je verno, pobožno ljudstvo stokrat ljubše ko pa brezverci.

šenja, ko gre za ideale in obrambo Verni narod ima veliko več navdu-njegove velikosti." Marathonski junaki, ki so obvarovali Grčijo pred vpadom barbarskih Perzov, so vsi pošli iz šol, v katerih so prepevali pesmi v čast bogovom.

Zgodovina nam priča, da je ravno vera, ki napravi narod požrtvovalen, silen, nepremagljiv. O rimskem kralju, Tarkviniju Superbu, pravi zgodovino-pisec: "Hotel je napraviti Rim večen, zato je hotel napraviti svetega." Skrbel in gledal je, da so se vršile božje službe, da so se častili bogovi, ki so obvarovali Rim. Dokler je bil rimski narod veren, dokler je prehajala pobožnost od rodu do rodu, je bil nepremagljiv. Versko navdušenje, pobožnost ga je obdržala na vrhuncu njegove slave, u-metnosti in moči. Kakor hitro so se pa pričeli širiti dvomi, kakor hitro se niso več brigali za svoje bogove, zavladata je mehkužnost, razuzdanost, nizkotna sebičnost. Narod je padal, dokler ni njegova slava popolnoma propadla. In pogledimo v zgodovino drugih narodov: Asircev, Babiloncev, Egipčanov, Grkov, povsod boste našli isti pojav. Dokler je živela trdna vera, ljubezen do bogoslužja v srcih ljudstva, je narod cvetel, rastel, se razvijal. Kakor hitro pa je pričela padati vera, padati v javnem življenju, začela je izginjati tudi v zasebnem, narod je padal, dokler ni popolnoma izginil v bojih z drugimi narodi. Izginilo je navdušenje, s katerim so prej v vseh bojih zmagovali. Zato je s posmeškom napisal Goethe: "S svojimi bogovi so umrli vsi narodi." To je: Ko je padala in umirala vera v bogove, padali in umirali so narodi, umirala cesarstva."

Narod, ki hoče živeti in se razvijati, potrebuje vere za svoj temelj. Ko je prišel francoski državnik Tocqueville v Zdr. države, da bi proučil ustavo in življenje, je vprašal

Amerikance o njihovih nazorih glede vere. In ti so mu odgovorili: "Civilizovana in svobodna družba potrebuje vere. Spoštovanje do vere je najlepše poročstvo za obstoj države in varnost njenih podložnih!"

"Vera je najvažnejši politični činitelj in edini varen temelj države," je rekel Laboulaye. Z razvojem vere razvita se i druge kreposti, država postaja močna. S propadom vere propada narod v celoti, narod usiha ko drevo, ki prične gnjiti pri korenini, dokler ga vihar ne zlomi.

Krasno legendo o pomenu verstva je zapustil sv. Janez Damaščan (umrl l. 780.) v življenjepisu sv. puščavnika Barlama. Indijski knez Abener je imel sina Jozafata, katerega je kot svojega naslednika iskreno ljubil. Odkazal mu je kot bivališče krasno palačo v oddaljenem kraju, ukazal je skrbno čuvati, da bi sin ne videl človeške bede, žalosti in smrti. Zgodilo se je pa, da je kraljič nekoč neopažen odšel iz svoje palače in srečal dva berača. Eden je bil gobav, drugi slep. Kmalu nato je videl starčka, ki je umiral. Od te dobe je postal kraljevič žalosten in

je vedno premišljeval, kaj se zgodi s človekom po smrti. Dvomi, nepokoj so zavladali v njegovem srcu.

Po nagibu božje previdnosti je prišel v kraljevičevo palačo puščavnik Barlam in zahteval, da ga peljejo h kraljiču. "Prinašam iz daljne zemlje dragocen kamen, ki daje duševno slepim vid, ki poostri sluh in zdravi bolečine duše, ter preganja hudobne duhove," je rekel odgojitelju kraljeviča. Peljali so ga k Jozafatu. Prišel mu je razlagati glavne resnice krščanske vere. Govoril je o Očetu v nebesih, ki ima neskončno ljubezen do človeka, o Bogu, ki bo z večno blaženostjo poplačal vse pravične. Kraljevič je zvesto poslušal, v dušo se mu je vračal mir. Še gorečnejše mu je razlagal Barlam o Kristusu, o njegovem življenju in nauku. Jozafat je postajal vedno srečnejši, radost mu je bilo brati na obrazu, žalost je zginila iz njegove duše. Vzkliknil je: "Da, krščanska vera je oni dragoceni kamen, ki vrača vid dušno slepim, ki oprošča človeka vseh dvomov, ki napolnjuje njegovo dušo z mirom in zadovoljnostjo." In ko je po očetovi smrti nastopil vlado, dal je napra-

viti na svoji palači zlat križ. Njegovi podaniki so sprejeli krščanstvo, blagostanje in sreča se je pričela širiti po njegovi državi.

Legenda i za našo dobo ni zgubila svoje krasote. Ima globok pomen. Uči nas, kako nalogo ima vera v življenju narodov. Da bi se človek glede telesa veselil življenja, potrebuje solnce. V njegovi svetlobi spoznava vse okoli sebe, krasoto stvarjenja, v njegovi toploti čuti, kako pronicajo življenjske sile v njegovo telo, njegovi žarki uničujejo pogubonosne bacile, ki ogrožajo njegovo življenje. Da bi se človek radoval dušnega življenja, potrebuje duhovne svetlobe, in to je vera. V luči vere razume in spozna nalogo svojega življenja, spozna namen svojega zemskega potovanja, ona mu daje moč, da dolžnosti svojega stanu vestno spolnuje, težave in bridkosti vdano, potrpežljivo prenaša. Vera kroti in brzda njegove strasti, da ne postane njihova žrtev. Kristus kliče ves čas in na vse konce sveta: "Jaz sem luč sveta . . . Pridite k meni vsi, ki ste obteženi, pa boste našli pokoj svojim dušam."

Rev. P. Evstahij Berlec, O. F. M.

Marijino ime.

Duši moji pesem draga
tvoje je ime, Marija;
ti me čuvaš, Mati blaga,
če preti peklenska zmija,
varstvo sladko je ime,
vse pošasti koj zbeže . . .

"Rajskim zborom ljubeznjivo,
o Gospa, ime je tvoje!"
Cerkev kliče z vero živo
in koraka skozi boje —
varstvo sveto je ime,
zlobneži zaman besne . . .

Zdrava Mati, o Marija,
draga naša boljša Eva,
Mati živih, melodija,
ki na vekov vek odmeva;
srečno vsako je srce,
ako ljubi to ime . . .

LILIJA IZ RAJA.

K.

Zlato solnce je trudno legalo za gore in se poslavlja od tiberijskih planjav. Za slovo se je še tako ljubko smehljalo lepi naravi, da so vrhovi kar zažareli v lepi večerni zarji. Solnčni žarki so se kopali v malih valčkih genezareškega jezera in igrali z njimi večerno igro. Zaganjali so se ti mali valčki iz jezera ven na suho, kakor bi poskakovali veselja, ali kakor bi hoteli ven iz oskih mej jezerskega obrežja in steči daleč daleč tja za zlatim solncem. Morda so si z zlatim solncem že tudi oni zaželeli počitka in miru. Saj so zmiraj tako nemirni in se vedno tako brez pokoja zaganjajo iz jezera.

Prav tik jezera je stala krasna vila s divnim vrtom. Stopnjice iz bele marmorja so vodile iz vrta v vodo. Na desni strani je bilo urejeno umetno kopališče. Na levi strani stopnjic je bilo pa privezanih več lepo ozaljšanih čolničkov in ladjic. Bele, s peskom posute stezice so obdajale jezero in se razpletale po vrtu med krasnimi gredicami, kjer je duhtelo na tisoče pestrih cvetlic. Sem pa tje se je dvigala mogočna palma in pod njo lepa klopica, da so sprehajalci po tem vrtu našli v senci teh palm zavetišče pred vročimi in pekočimi solničnimi žarki.

Prav tik stopnjic, ki so vodile iz vode na vrt, je rastla mogočna stoletna palma z velikanskimi vejami. Na beli klopici pod to palmo vidimo sedeti zamišljeno žensko. Mora biti v najljepši dobi, morda stara kakih pet in trideset let. Krasna svil-

nata obleka z mnogimi všitimi dragimi kamni se lesketa v žarkih zahajajočega solnca. Zamišljeno sedi tu in skoraj nepremično zre v ljubke morske valčke, ki žubore v jezeru. Nekaj zelo resnega misli. Solnce jo z zadnjimi krvavimi pogledi zvedavo gleda. Nenavadna žena vstane, kakor bi hotela hitro oditi. Toda korak ji zastane. Globoko skloni glavo k tlom.

"Ne! Nič več! Konec mora biti!" sikne med zobmi ter skrči prste na obeh rokah v pest. Vidi se ji, da se je prav trdno odločila za nek sklep. Toda samo za trenutek, kajti roke si ji takoj zopet povesejo in neka čudna neodločnost se ji pojavi na obrazu. V tem dvigne glavo in se zagleda v krvavo rdeče solnce, ki se je potapljalo za gore.

"Tako se bo potopilo v večnost vse, kar je na svetu," ji je govoril notranji glas. "Tudi ti!"

"Tudi jaz," je rekla polglasno? "Tudi jaz?"

"Da, tudi jaz!"

Solnce je popolnoma zašlo za gore.

"O, to življenje! Kako je pusto! Nič več takega življenja ne!" je govorila sama sebi in sedla nazaj na klopico. "O, veliki prerok iz Nazareta, ti si mi odprl oči. Samo, ko bi mogla? Vendar ne; Mora biti. Za njim bom šla! Takoj zjutraj bom šla v Nazaret k njegovi materi!"

Težki koraki po pesku jo predramijo v njenem premišljevanju. Kakor priklenjena obstoji in pogleda

kdo prihaja.

Krepk mladenič v obleki rimskega vojaka stopi pred njo.

"Pozdravljena, moja kraljica!" pravi, se ji globoko prikloni ter ji poljubi roko.

Ženska se dela, kakor bi ničesar ne slišala. "Zopet zamišljena? Ta neumni prerok iz Nazareta je naši kraljici zmešal vso glavo! Pojdi, Marija, pojdi. Vsa družba je že zbrana, kakor si nas povabila. Vsi smo že nestrpni, zakaj te ni? Povabila si nas, da se zopet poveselimo skupaj, kakor že tolikrat, ti pa tu premišljuješ svoje sanje. Marija!" Hotel je stopiti bližje in jo prijeti za roko, da bi jo peljal v palačo.

"Pusti me!" odvrne in ga nalahno pahne proč. "Pustite me, prosim! Da povabila sem vas, vendar . . ."

"Kaj, vendar? Nič vendar! Z menoj moraš! Med nas moraš! Ti potrebuješ razvedrila! Izborna zabava bo danes, kakoršne Magdala še ni videla. Oba tribuna iz Jeruzalema sta tu. Vsa najodličnejša družba se je odzvala tvojemu povabilu, pojdi-va!" Zopet lovi njeno roko.

"Servij, opraviči me pri družbi! Zabavajte se kakor se hočete. Vsa moja hiša vam je na razpolago, samo mene pustite pri miru!"

"Marija, pomisli sramoto! Kaj bodo rekli gostje. Povabila si jih, zdaj jih pa puščaš same. To je naravnost razžaljenje!"

"Ne morem pomagati! Pojdi in povej, da se ne čutim dobro, naj me oproste!"

"Tega ne bom storil!"

"Kakor hočeš! Jaz ne grem! Pustite me vsi pri miru!"

"Pa zakaj si taka? Kako je bilo prijetno, ko si bila še naša oboževana Marija. Odkar si pa srečala tega preroka iz Nazareta, si pa vsa druga. Vsi prijatelji so te zapustili. Komaj smo te zopet pridobili zase, pa naenkrat zopet ta sprememba. Ne, Marija, sedaj te pa več ne damo.

Pojdiva!"

"Ne grem! Sklenila sem in ne grem!"

"Samo danes še! Samo sedaj, ko imaš že vse goste povabljene in so že tukaj. Potem pa naredi, kar hočeš, Marija!" Mladi častnik poklekne na eno koleno pred njo; jo zgrabi za roko in jo poljubi. "Zakaj me več ne maraš? Kako sem nesrečen!"

"Vstani!" mu véli ženska, Marija iz Magdale je to, in mu potegne

svojo roko iz njegove roke.

"Samo nocoj še!"

Več korakov se čuje.

"Kje pa sta?" pravi več glasov. "Aha tukaj sta, poredneža! Tukaj si pojeta pesmi o amorju, vsi gostje moramo pa čakati. Kar hitro z nami!"

In predno se je Marija mogla braniti, bila je sredi med veseljaki in iti je morala z njimi.

Kakšen zgled daješ drugim.

Rev. Dr. F. T.

Gospod je rekel nekoč: "Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili Očeta, ki je v nebesih." (Mat 5, 16.) Od vsakega vernika zahteva, da daje svojemu bližnjemu lep zgled. On pozna pač našo človeško naravo, katera željno sprejema vse vtise iz svoje okolice. Kakor se v zeleni ali rdeči luči isti predmeti drugače vidijo, tako tudi mi drugače gledamo na svoje dolžnosti, dobra dela in prestopke, če jih naši bližnji osvetlujejo z dobrimi ali slabimi zgledi. Zgodovina bi nam nešteto takih slučajev povedala; eden od teh je n. pr., da niso spreobrnilo poganskega sveta in ga dvignili k krščanskemu čednostnemu življenju samo besede apostola, marveč tudi lepi zgledi prvih kristjanov; in sicer so ti še več zalegli, saj beseda miče, zgled pa vleče, kakor pravi naš starodavni pregovor. Ena unča lepega zgleda več zaleže ko sto funtov besedi, pravijo Nemci. Kakor

dobi voda barvo in okus in druge lastnosti od zemlje, skozi katero teče, tako večkrat tudi pri človeku spoznaš, v kakšni okolici je živel, kakšni zgledi so vplivali nanj.

Besede, ki navajajo k lepemu življenju, postanejo naravnost pohujšljive, ako jih ne spremlja lep zgled; kajti kdor drugače dela kakor uči, ta pokaže, da po njegovem prepričanju nauk ni čisto nič važen in se ga lahko brez skrbi prelomi. Besede brez lepega zgleda so kakor zvon, ki brni in vabi, sam pa ne gre nikdar doli v cerkev.

Zato se pa moraš z vso skrbjo varovati, da ne daš komu slabega zgleda in ga ne pohujšaš z njim. Božji Učenik svari z vso odločnostjo pred takim pohujšanjem: "Gorje svetu zaradi pohujšanja! Gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride! (Mt. 18. 7). Bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen obesil na vrat in bi se potopil v globočino morja." In pohujšanje daš vselej,

kadar kaj storiš ali opustiš, kar odvrne tvojega bližnjega od Boga ali od pota poštenja na pot greha.

Posebno pa se mora prizadevati, da ne bo dajal slabega zgleda vsak, kdor je predstojnik ali sicer vplivna oseba. Kajti če zagreši navaden podložnik v tej ali oni zapovedi, je njegov prestopok podoben žepni uri, ki napačno kaže, pa ne kaže javno ljudstvu napačnega časa; če pa se pregreši višje stoječa oseba, je njegov slab vpliv tako velik, kakor če velika ura na zvoniku javno kaže in bije napačen čas; škoda in zmeda bo velika, ker mnoge zapelje.

Ko opazuješ ljudi, pazi, da se ne boš dal slabo vplivati od njih! Zavedaj se tudi, da tudi najboljši človek ostane še vedno človek s svojimi napakami, zato ga ne posnemaj prav v vseh rečeh, marveč vedi, da je dragocena rudnina pomešana s prstjo in kamenjem in jo je treba šele očistiti; šele na onem svetu bo vsak pravični docela očiščen.

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

In v Borovljah! Ali naj se samega sebe varam? Tu poznam vsakega prav v dušo, najdem jih nekaj, da se mi zdi, da so nas res varali, dokaza nimam prav nobenega. Komur izrazimo sum, vsak se razjoče, postane žalosten, da moremo dvomiti o njegovi značajnosti. Deset... dvajset... bi še šlo... a jih je 150... sto in petdeset!!!! Isto prebivalstvo ko v Podljudelju. Kdor je bil naš, je bil zaveden že od nekdaj. Zdaj pa nam jih manjka 150... 130!!! Še več. Na župnijski urad pride pismo v pismu "dvoje uradnih" kuvert z glasovnicami: Hochwuerden ich bin ein Deutscher — Prečastiti jaz sem Nemeč.

Mogoče je prišlo zdaj več "dokazov" na dan. Rad jih bom pripoznal ako so resnični in nam pojasnijo več obseg strašnega poraza za 6000 glasov. Govorilo se je nekaj o "fanchah," zastavah, ki so se po porazu prikazale na mnogih hišah, katere smo mi smatrali za naše. Ne vem, kako je drugje, a jaz imam dokaze, da moramo biti tudi v tem oziru previdni. Mnogo ljudi se nagne pač tja, kjer je vspeh, četudi samo trenutno. Niso sicer značajni taki ljudje, a ravno zato jih ne smemo rabiti za dokaz proti sebi. Poznam Loče. Tu je bilo vse v redu, všteli so se Nemci; naših glasov je bilo toliko, kolikor smo jih prej "našteli." Pa se je tudi tu na mnogih hišah pokazala koroška "fana," belo-rdeča zastava, dasi so te hiše glasovale z nami, drugače bi ne dobili vseh glasov kolikor smo jih prej "našteli." So torej pojavi, ki lahko človeka varajo.

Tudi naknadne občinske in deželne volitve so menda dokaz, da nas je mnogo ljudi varalo. Ne verjamem. Treba bi bilo napraviti celotno statistiko o opravičencih, udeležbi itd. Sodim celo, da je spričo naravnost strahovitih razmer po porazu izid volitev docela nasproten do-

kaz. Značilno je, da se je v bekštajnski občini izid volitev do moža kril s preračunjenem pred volitvijo. In to pri politični volitvi po takimi razmerami. Pri plebiscitu naj bi se bili pa pri borbi za vsak glas "všteli" za stotine glasov pri posameznih občinah! Nekaj dokazov je, pripoznam, a ne pojasnijo vsega.

Omeniti moram še nekaj dogodkov. Vsak naj potem sam sodi. V Selah, kakor sem omenil, so kmetje spoznali važnost skrinjic. In ker antantin zastopnik "svojega" pečata ni hotel pustiti v rokah občine, so zapečatili skrinjico "kjer je naša usoda," kakor so se izrazili, z občinskimi pečatom, ter jo spremljali do Borovelj. Tu pa je bila naša usoda cele noči in dneve izključno v rokah Angležev. S selsko skrinjico se sicer ničesar ni zgodilo, a do konca niti brihtni Selani niso šli.

V meščanski šoli v Borovljah so izvršili vse po predpisih. Treba je bile spraviti skrinjico v puškarsko šolo, kjer so šteli. Dr. Mišič in Lečnik pripomnita, da bo treba spremiti skrinjico tja pod našim nadzorstvom, a samo do tja. A kaj potem, ponoči? Na to tudi imenovana gospoda nista mislila. Pa kaj jima odgovori nemški ud komisije Weghofer: "Gospoda, toliko morata pa antanti že zaupati." Toraj on, Nemeč, ni imel nobenega strahu. Ali ni bil morda tudi eden izmed izvoljenih, ki so vedeli, da njih stvar trdno stoji?

V Rožeku, in edino tam je bilo vse tako, kakor smo preračunali. Sicer so v St. Jakobu Nemci kar nekaj stotin preveč reklamirali, a si nismo mogli drugače pomagati, sicer je bilo v redu. So bile pa jako kočljive občine, pred vsem Drava, Rožek sam, Ledince, Kogaves. A edinole v Rožeku je pustil naš zastopnik Dr. Pretnar (slava mu) postaviti stražo, vsaj zunaj, ker znotraj je itak ni smel. Menda je to za-

dostovalo, da se nismo prav nič "všteli." Povsod drugod smo pa antanti zaupali. Ali ni to značilno? Pojasnite mi grof Orindur den Zwiespalt der Natur!

Ne vem natanko, kako je bilo z nekim sumljivim dogodkom v Vetrinju, z laškim (?) avtomobilom, ki je vozil skrinjico iz Skofič, kjer smo se všteli za sto glasov. Tudi tega ne vem, je li res tisto usodno prvo noč v boroveljski puškarski šoli le slučajno okrog opolnoči elektrika odpovedala, da so si morali s svečami svetiti in da so si drugi dan z zavihanimi rokavi na vrtu kurili. Dalje ne morem kontrolirati, kako da so veliko več skrinjic naročili, kakor je bilo občin. Menda je jugoslovanska vlada vse to zbrala. Omenim le, da je bila celo nemška javnost ob izidu presenečena. Ves Dunaj se je čudil, nemški časniki so o tem pisali, kako je ljudstvo moglo glasovati za izstradano Avstrijo proti "mastni" Jugoslaviji. Tudi uradni koroški krogi so bili nekam tihi. Če ne zato, da bi goljufija ne prišla na dan. Pač pa so z neko sumljivo nervoznostjo povdarjali, da se je glasovanje v popolnem redu vršilo. To je vse bolj stranskega pomena, dasi značilno, vsaj zame.

V svesti sem si, da sem morda prav malo "novega" povedal. Ljubljanska vlada je baje vse zbrala in predložila. Ali je porabila to tudi diplomatičnim potom, ne vem, ako pa je, bi ji bil pa jaz že naprej lahko povedal, da iz te moke ne bo za Koroško nobenega kruha. Plebiscit se je vršil "pravilno" po antantinih predpisih, večina je bila uradno konstatirana — Amen. Dokazi za kako diplomatično postopanje to niso, tudi zame so le razlogi za lastno mnenje. Moj namen je obramba koroških sorojakov pred jugoslovansko javnostjo. Ako komu razlogi zadostujejo, da nas milejše sodi, hvala mu, lažje bomo prenašali izgube

svoje domovine, tužnega, a nam tako neznansko dragega, edinega Korotana.

Če pišem Spomine, moram s svojega obrambnega stališča dodati še nekaj besedi, ne več morda, da bi samega sebe zagovarjal; tega bo menda tako že preveč, temveč v obrambo drugih naših zastopnikov v plebiscitni komisiji, pred vsem rektorja Jovana Cvijiča in ministra Jovanoviča. Tudi po teh dveh je padalo, grobo padalo že med plebiscitom, še debeleje pa po neuspehu, kakor je pač že na svetu navada. Whom fortune buffets all the world will beat — Mrtvega leva vsak brne. Jaz se v vprašanje visoke politike ne morem spuščati, ker o tem premalo razumem, ali pa imam preveč lastnih, od tujih različnih nazorov. Da razmerje med Srbi in Slovenci ni posebno pristrčno, o tem je vsaka beseda odveč. Kje je krivda? Sodim, da na obeh straneh. V politiki je to neizogibno in ni velikega pomena, ker čas in razmere marsikaj ogladita in zravnata. Ako so Slovenci nezadovoljni s srbskimi razmerami, ne pomislijo, da pride do prerekanja in nesporazumov tudi v najidealnejšem zakonu. Če pa Srbi ne razumejo naših teženj, pravičnih, nam in vsem koristnih teženj, je to obžalovanja vredno, ker ovira skupno delo. Prehitro smo prišli skupaj in premalo dolgo smo zedinjeni. Mnogokrat ima pa še vlačuga politika svoje umazane prste vmes. Naravnost smešno je, kako se nezadovoljnost umetno neti in dela. Srbi imajo cirilico in je ne bodo še kmalu opustili, ker je tudi ne morejo. Mi imamo latinico in jo bomo vedno imeli, že s praktičnega stališča se moramo s cirilico seznaniti, saj ne bo nikomur škodovalo, ako kaj več zna. Slovenci smo zdaj s Srbi skupaj, moramo sprejeti tudi nekaj srbskega. Če Srbi s cirilico in zahtevo, da se ona po naših ljudskih šolah uči, nameravajo Slovence "posrbiti," ali s tem vplivati na našo zapadno kulturo, ali morda celo na naše katoliško versko mišljenje, je to nedvomno pogrešno in tudi

ne bodo drugzega dosegli kot odpor in mržnjo. Pa tudi v tem slučaju odpor proti cirilici še ni opravičen. Cirilica nam na noben način ne more škodovati, ampak le slabi nameni, če jih imajo Srbi res z njo. Proti tem bi pač morali v boj. Sodim pa, da Srbi tega niti ne nameravajo in da je ves slovenski odpor proti cirilici le odtod, ker je nekaj srbskega, Slovenci so pa po zedinjenju le Slovenci in nič drugzega, kakor so Hrvati le Hrvati. Jugoslovani brr.... Nemške kvintekvante, nemške gotice, te bi se radi učili vse svoje življenje. Saj so se nekje na Dolenjskem celo jokali, ko so nemščino mestoma odpravili. Imamo zapadno kulturo, smo orientirani proti zapadu . . . a cirilica to je vshodna kultura, to ni kultura, to je balkani zem. Ali ni tako?

Pri takem naziranju se najde vsaka dlaka. Resnične težkoče kakoršnih ne manjka nikjer, se s tem podvojijo, odpor raste, mržnja se poraja na obeh straneh in skupna stvar, bistvo zedinjenja, notranja moč jugoslovanstva trpi škodo. Že v Pariz so prihajale vesti, da Srbi tam le srbske interese zastopajo, Slovence in Hrvate pa prodajajo. Gorico, Reko, Istro . . . pol Slovencev in veliko Hrvatov so Srbi žrtvovali, ker je to boljše kazalo njih srbskim interesom, tako se je govorilo in pisalo. Ne morem o vsem tem izreči sodbe, koliko je upravičena, koliko ne, ker sem premalo pogledal za kulise. A kolikor sem videl, moram reči, da nisem videl niti enega pojava, ki bi me silil k sodbi, da so nas Srbi žrtvovali in izdali. Z glavo skozi zid tudi Srb ne more. S tem pa nočem tajiti, da bi nas bili večkrat lahko boljše zastopali, kakor so nas. Delali so pač diplomatske napake, a dobre volje si jim ne upam odrekati.

To velja tudi glede našega koroškega plebiscita, glede njega glavnih zastopnikov od srbske strani, rektorja Cvijiča in ministra Jovanoviča. Ker ni bilo uspeha, je začelo padati po njih, ko bi bila uspela, bi jima bili pletli lovorjeve vence. Člo-

veka se ne sme po vspehu soditi, ampak po delu. Vestnejših mož, kakor omenjena dva, mož, ki bi bili to nalogo resnejše vzeli in se bolj potrudili, da jo srečno in v splošno zadovoljnost Jugoslovanov rešijo, ne poznam. To s prepričanjem trdim. Ko bi bili vsi Srbi tako vestni, kakor ta dva, blagor Srbiji. Rektor Cvijič je vzel glasovanje prav z idealnega stališča. Priznam, da je v politiki ali diplomaciji težko govoriti o idealnosti, a ravno to je najlepše spričevalo za Dr. Cvijiča. Čemu toraj vihati nos, ko govori o "častitem" plebiscitu. Nočem se morda hvaliti, a resnica je, da sem tudi sam z istega stališča delal. Ljubše mi je, da smo po idealnem stremljenju in delovanju častno propadli, kakor pa če bi bili s terorjem ali celo goljufijo zmagali. Če so Nemci s terorjem in morda celo goljufijo dobili zmago, pač ne morejo biti ponosni nanjo in tudi ne bodo trajno živili njenih sadov.

Isti idealizem je pri njegovem ogromnem delu za Korošce in Jugoslavijo vodil ministra Jovanoviča, ki so se ga še Angleži bali. Če njegovo in rektor Cvijičevo delo ni imelo zaželjenega uspeha, nista ona kriva, dasi jima je kritika to krivdo naprtila, kriva je, kakor sem zgoraj ponovno omenil in svoje mnenje vsaj z razlogi, če ne dokazi podprl. goljufija, brez katere naš poraz ostane s sedmimi pečati zapečaten knjiga.

Pa bo morda kdo rekel: Premehka sta bila. V vse sta privolila, vsem zahtevam se vdala. Trda bi morala biti in neizprosna. Vprašajte, prosim, Dr. Štefanciča, koliko je on dosegel, ko je kot poveljnik žandarmerije nastopil trdo in neizprosno. Letel je, da se je kar kadilo za njim. In ko je Jovanovič po izidu naredil krepko potezo, ter samo vojaštvo pozval v našo obrambo, je moral odstopiti. Odločnost je lepa stvar, a mora biti tudi pametna. V diplomaciji se najmanj doseže, ako hoče kdo z glavo skozi zid, dasi kritika to pogosto zahteva. Ako bi krivica, ki se je godila nad nami, kdaj pri-

šla na dan, ali recimo, če je res ni bilo in so nas pokopali nemškutarji in mevže, recimo, da bi pravični Bog že takrat nam pomagal do naših pravic, zgodovina Koroške in vseh

njenih pravih sinov bi imena Cvijič in Jovanovič s častjo imenovala. Nista bila prav nič Srba, ampak edinole Jugoslovana, ki sta vestno

in naporno delala, da bi Jugoslaviji rešila najzadnjega koroškega Slovenca. Ni še vseh dni konec. Morda še doživita sad njunih naporov. Bog daj!

Kaj vera, da le pošteno živim.

Rev. Dr. F. T.

Kako pogosto se čuje ta stavek! Oznanjajo ga za gostilniškimi mizami, na železnicah, v delavnicah in v tovarnah; čitaš ga v nekaterih listih in knjigah. Tisočeri se res dajo preslepiti in kričijo na vse grlo: "Vseeno je, če si veren ali pa ne, da le prav živiš!"

Jaz pa rečem: Brez vere ni mogoče biti resnično moder, zares dober in resnično srečen.

I.

Brez vere ni nikdo resnično moder. Glej, vera vendar pokaže spoznati Boga, častiti ga; ona pojasni pravo razmerje človeka do Boga Stvarnika, Odrešenika in bodočega Sodnika. Zdaj pa reci, če je tisti zares moder, kdor ničesar ne ve o Bogu, kdor si ni na jasnem, v kakšnem razmerju je in mora biti do Boga, komur ni nič znano, kaj naj upa in česa se naj boji? Kaj ni to največji norec? Ali se ne ponižuje tak človek do stališča nespametnega živinčeta, ki lazi po zemlji in se le zanjo zmení? O naj le vživajo čast in slavo učenjaško in naj se le zdijo modri samim sebi oni možje, ki opazujejo tek zvezd in merijo ogromno zemeljsko oblo, pri vsem tem pa pozabijo na Stvarnika zemlje in Urejevalca ozvezdij nečejo poznati! Nespametni so, bolj kot so bili pagani, kateri so vendar častili svoje bogove in jim zidali marmornate templje. — Naj jih imenujejo učene in modre, in naj se zdijo učeni samim sebi oni, ki raziskujejo napol pobledle in preperle pergamente preteklih stoletij in čarajo svet, da se čudi njih iznajdbam, ali pri tem pa ne poznajo pisanja večne resnice in še niso, — kakor pra-

vijo sami, — še ničesar odkrili o kakšnem neskončnem bitju, ali o kakšni neumrjočnosti duše! Nespametni so, bolj kot so bili stari pagani, ki so spisali cele knjige o bivanju božjem in o neumrjočnosti duše. In kakšna je modrost tistih, kateri pišejo in govorijo vse svetovne jezike, pri tem pa so že zdavnaj pozabili govoriti z Bogom, pogovarjati se z njim v molitvi. Norci so, vse večji še kot so pa bili stari pagani, ki so imeli v svojih boljših časih celo jutranjo in večerno molitev in so se obračali hvaležno do bogov pred jedjo in po jedi.

Zato je zapisano že pri proroku Izaiju 29, 14: "Modrost bo namreč modrim minula, in skrila se bo umetnost umetnikov." Resnično moder in učen je namreč le oni, kateri pozna Boga in onega, katerega je On poslal, Jezusa Kristusa." To je tisto osrečevalno spoznanje, o katerem piše modri psalmist (ps. 18), da "srečuje duše in daje modrost malim; bolj zaželjeno je kakor zlato in dragulj in slajši ko med in sat." Kdor nima tega spoznanja, je neumen, in naj sicer ve kar hoče. Brez vere ni prave modrosti in učenosti.

II.

Brez vere pa tudi ne more nikdo biti zares dober in pravičen.

Le vzemite vero samo za 10 dni iz sveta in videli boste, kaj se bo zgodilo s človeško družbo! Potem bo vsak delal kar se mu bo zdelo, in vsak bo skušal samo svoja slaba nagnenja zadovoljiti in streči samo svojim sebičnim strastem. Sleherni bo porabil svojo moč, da bo zatiral slabotnejšega, in svojo zvižnost bo zlorabil v to, da bo presle-

paril preproste ljudi, in s svojo zgovornostjo bo zapeljeval lahkoverne; njegova sila in moč bo povsod širila le bojazen, strah, umor, rop, požig. Sv. Avguštín ima jako prav, ko pravi, da bi bil svet brez vere le jama razbojnikov in brlog morilcev. Le pogledjte v zgodovino, n. pr. na Francozko v dobo njene krvave revolucije l. 1789. in naslednja leta, ko so slovesno odstavili krščanska Boga in upeljali novo vero, vero v "boginjo pameti" in so častili to "boginjo" v vlačugi, katero so postavili na altar in ji zažigali kadi-lo, ji peli hime in jedli in pili, krog nje v katedralki Notre Dame de Paris!

Kaj bi bilo potem? Greh in grdobija sta se v tako ogromni množini bliskovito razširila, da so višji državniki na vso moč hiteli oznanjati ljudstvu, naj se vendar hitro vrne k veri na Boga in neumrjočnost duše. In ko so pred nekaj desetletji začeli v isti Franciji preganjati vero in Cerkev, ko so prepodili redovnike iz države in so prepodili redovniški pouk, ko so zaplenili cerkve in jih izpreminjali v skladišča in plesne dvorane, ko so metali sv. razpela iz šol in iz vseh šolskih knjig izbrisali besedo "Bog" — kaj se je zgodilo? Francozka mladina je zšla v toliko pokvarjenost, da so v enem samem letu 1887. morali obsoditi na javnih državnih sodiščih 27.000 otrok, starih manj kot 16 let, vsled najrazličnejših hudodelcev, in 443 otrok je izvršilo samomore. Evo, to je mladina, to je ljudstvo brez Boga! Zato pa kličejo največji francoski rodoljubi svoj narod nazaj k veri in k spoštovanju in pokorščini do katoliške Cerkve, saj so

izprevideli iz zgodovine in iz lastne skušnje, da je človek brez vere najkrvoločnejša zver. Ko so zaslišavali ob novem letu 1892 v Švici — kanton St. Gallen, mesto Gossau — 20-letnega mladeniča, ki je učinil grozovit umor in rop, je ta nesrečnejš izpovedal: "Na molitev in na službo božjo nisem nikoli kaj prida dal." Zato pa je tako daleč prišlo z njim! Celo sam Voltaire, ta strastni sovražnik Boga in duše, ta zapeljivec celih narodov in ta žival v človeški podobi, je rekel: "V brezvercu biva srce, nadvse podlo in za vsako hudobijo zmožno." Saj česa se naj boji tak človek? Boga — sodnika zanj ni, pekla in njegovih muk neče pripoznati, s smrtjo pravi da je vsega konec; — čemu naj bom torej kreposten in čednosten, čemu naj živim zdržno in čisto, čemu naj bom trezen, pravičen in pošten? Kaj naj vidim potem v svojem bližnjem kakor tekmeča, ki se peha in žene za isto slo, katera mene vabi, in zakaj se naj ga ne iznebim z vso brezobzirnostjo, če mi je na poti?

O da, in stokrat da; človek mora imeti vero, ako hoče biti dober in pošten in če hoče prav živeti. Rousseau, francozki pisatelj, ki je bil vse prej ko zgleden katoličan, priznava sam v svojem spisu: "Nekdaj sem menil, da je človek tudi brez vere lahko pošten; pa zdaj vidim, kolika zmota je, če kdo to trdi." In Nemeec Goethe, protestant po veri, in nevernik po življenju, je moral izjaviti: "Nesebične značaje, katere mora vsak spoštovati, sem le tam

našel, kjer je cvelo globoko versko življenje."

III.

Brez vere pa tudi ni prave notranje sreče. Nekoč je vprašal brezverec, ki je že zdavnaj zavrzel katoliško Cerkev, svojega tovariša, ki je tudi brezversko živel: "Kako to, da si dal svojega sina v jezuitski zavod v vzgojo? Se ne bojiš, da bodo naredili velikega pobožnjaka iz njega?" — "O, le naj ga! Saj le to želim, da bi bil moj sin bolj srečen in zadovoljen kakor sem jaz." Zgled, kako "nemirno je naše srce, dokler se ne odpočije v Bogu" (sv. Avguštin), v živi veri in srčni ljubezni, nam je tudi nemški pesnik Nikolaj Lenan. Ves obupan poje svoje pesmi, ko je na dunajskem vseučilišču izgubil vero svoje mladosti, nesrečnega se je čutil vedno bolj in bolj, dokler ni zblaznel 29. septembra 1844. v Stuttgartu na obisku pri nekem prijatelju in je po šestih žalostnih letih blaznosti umrl v norišnici. — Saj kako naj bo srečno človeško srce, če zavrže vero, ko ga neprestano muči strah in skrb: "kaj pa, če je le Bog, ki me bo sodil? kaj pa, če le biva večnost in večna kazen za napačno življenje? morda pa je le potreba priznati Boga kot najvišjega gospodarja in ga ubogati? morda je le treba drugače živeti in misliti in govoriti kakor jaz mislim, govorim in delam? kaj če je vse to moje življenje, katerega le enkrat živim, čisto izgrešeno in napačno zastavljeno?" Kako naj bo človek miren in srečen in zadovoljen,

ko ga mučijo taka vprašanja, taka negotovost in taka skrb? Kdo bo sedel mirno za mizo k obedu in z užitkom in veselo zadovoljnostjo jedel tudi najbolj okusna in izbrana jedila, če mu je kdo pred obedom zaupno zašepetal: "Veš, bati se je, da so ta jedila zastrupljena, in strop nad bogato okrašeno in s cvetjem ozaljšano obednico se ima vsak hip podreti!"?

Kako vse drugače je v srcu vernega katolika! On ve, da je Bog njegov stvarnik, gospodar in sodnik; on sprejme njegove ukaze in navodila z otroško — udanim srcem in jih tudi izpolnjuje po svojih skromnih močeh, in če ne, ve, da dobi pri Bogu odpuščanje, če se mu le približa s kesanjem in trdnim sklepom in novo ljubeznijo v srcu; on da Bogu, kar je božjega, in svojemu bližnjemu, kar mu gre, izpolnjujoč postavbo Jezusovo: "Česar ti nočeš, da bi drugi tebi storil, tega tudi ti drugim ne stori! In vse, kar ti hočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim stori!", on ljubi Jezusa Kristusa in njegovo sv. katoliško Cerkev in jo uboga, izpolnjujoč vse njene zapovedi. In vse njegovo življenje je mirno, saj je zgrajeno na trdni podlagi, na temelju jasnega božjega spoznanja in božje ljubezni. V vseh časnih nesrečah in bridkostih pa mu daje trdno tolažbo misel, da čuva nad njim neskončno ljubeča božja previdnost, katera tako do najmanjše malenkosti vodi človekovo pot, da brez volje nebeškega Očeta niti las ne pade z glave.

Tvoj nedeljski tovariš.

Piše Rev. J. C. Smoley.

OSEMNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Zakaj mislite hudo v svojih srcih?

Mat. 9, 4.

Kristus Gospod očita v današnjem evangeliju pismoukom, da imajo slabe misli: “Zakaj mislite hudo v svojih srcih?” Tudi nam prihajajo pogosto slabe stvari na misel. Slabim mislim je težko, skoro nemogoče se ubraniti, da bi se nikoli ne porajale v našem srcu, vsak človek je podvržen skušnjavam telesa, sveta in hudiča.

Radi slabih misli so mnogi jako ozkosrčni in boječi; če jim pride kakšna slaba misel, se že boje, da so grešili, boje se, da so v stanu smrtnega greha.

Drugi so pa zopet preveč lahkomišljeni in se slabe misli malo ali prav nič ne zmenijo. Mislijo, da še le takrat greše, če misel z besedo izrazijo ali v dejanju izvrše.

Oboje mnenje je napačno. V vaš pouk hočemo danes premišljevati:

1. kedaj so slabe misli grešne in
2. kako se jim ubraniti.

—o—

Kedaj so slabe misli grešne?

Odgovor je lahak: kadar v nje privolimo in imamo nad njimi dopadajenje.

Da bi nam nikoli ne prišle slabe misli, to ni mogoče. K pobožnemu, staremu duhovnu je prišel mladenič in mu tožil, da ga vedno nadlegujejo slabe misli, da ne ve, kaj storiti. Duhoven ga je prijel za roko, ga peljal na cesto in mu pokazal

ptice, kako letajo nad hišami. “Glej ptice, neprenehoma letajo nad hišami, tudi nad tvojo; tega jim ne moreš zabraniti. Pač pa jim lahko zabraniš, da na tvoji hiši ne bodo gnezdzile. In ravno tako je s slabimi mislimi. Zabraniti ne moreš, da se ne bi vzbujale v tvojem srcu, slabe misli, toda to lahko zabraniš, da se v tvoje srce ne bodo vgnezdile, to je, da v nje ne privoliš.”

Edinole takrat grešimo s slabimi mislimi, če v nje privolimo. Če se jim vstavljamo, če se nam studijo, potem smo brez greha.

Zato ne bodite preveč boječi, če vas slabe misli pogosto nadlegujejo; bodite mirni, če ste se jim ustavljali, da niste v nje privolili, potem ste brez greha.

Ne bodite pa tudi preveč lahkomišljeni, da bi se za nje ne brigali; slaba misel le prerada vede v greh. Proti slabim mislim se treba bojevati, da se jih ubranimo. Kako?

Izogibajmo se vsega, kar bi nam take misli vzbujalo.

Hude misli nastajajo, če občujemo z gotovimi osebami, če beremo slabe knjige in časnike, če preveč lenarimo, in iz podobnih vzrokov. Varujte se takih priložnosti! Kristus Gospod ni rekel zastonj: “Ako pa te pohujša tvoja roka, ali tvoja noga, odsekaj jo in vrzi od sebe; bolje ti je hromemu ali kruljevemu priti v življenje, kakor imeti dve roki ali dve nogi, pa vrženemu biti v večni ogenj. In ako te pohujša tvoje oko, izderi je in vrzi od sebe; bolje ti je z enim očesom priti v življenje, kakor imeti dve očesi, pa vrženemu biti v peklenški ogenj.”

(Mat. 18, 8—9.). To pomeni: Ko bi imel kaj, kar bi ti bilo nad vse ljubo, pa bi te pohujšalo, vrzi od sebe, to je: Pojdi proč, da ne padeš v greh!

Kako se slabih misli ubraniti?

Staro, znano pravilo je: Principiis obsta, sero medicina paratur, v začetku se vstavljaj, sicer bo zdravilo prepozno! Če si enkrat v slabe misli privolil, o njih dalj časa razmišljaj, se jim boš potem težko ubranil. Ustavljajte se v začetku! Sv. Bernard pravi: “Misel, če se takoj ne zapodi, tvori dopadajenje; iz dopadajenja pride privoljenje; iz privoljenja pride dejanje. Iz večkratnih dejanj pride navada, in iz navade postane nekaka potreba.”

Star grešnik ni postal tak grešnik naenkrat; pričetek je bila misel, kateri se ni zadostno ustavljaj.

Vspešen pripomoček je molitev in prejemanje sv. zakramentov.

“Prosrite in se vam bo dalo,” pravi Gospod (Mat. 7, 7). Molitev nam bo gotovo izprosila pomoč od zgoraj, da se bomo hudega ubranili.

V zakramentu sv. spovedi in sv. Rečnjega Telesa se posvečujemo, zadobimo silo in moč, da se bomo ustavili skušnjavi. Kdor je moje Teleso in pije mojo Kri,” pravi Gospod, “ostane v meni in jaz v njem” (Jan. 6, 57). Če Kristus prebiva v nas in mi v njem, se bomo slabim mislim lahko ubranili.

Zato pa goreče molimo in pogosto prejemanje sv. zakramentov!

Gospod nebeški naj vas pa blagoslovi, da boste imeli vedno čiste misli in neomadeževano srce. Amen.

—o—

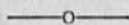
DEVETNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Mnogo je poklicanih, malo pa izvoljenih.

Mat. 22, 14.

Britko resnico smo slišali danes v evangeliju od Kristusa Gospoda: "Mnogo je poklicanih, malo pa izvoljenih." Britke so te besede, ker je Bog vstvaril vse ljudi, da bi bili zveličani, in ker je Jezus Kristus prelil za vse svojo kri. Britka je ta resnica, ker ta, ki ne bo med izvoljenimi, bo med zavrženimi.

Kaj je temu vzrok? Premišljajmo danes resno o tej resnici. Premišljajmo, zakaj bo malo izvoljenih, in kaj moramo storiti, da bomo med izvoljenimi.

Zakaj je malo izvoljenih? Je li Bog temu kriv? Ne, "Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani," pravi apostol Pavel. Neki človek je pripravi velika večerjo in jih je veliko povabil, pravi Kristus v priliki o nebeškem kraljestvu. Tudi jaz sem povabljen, tudi ti si povabljen, povabljen je vsak človek na svetu. Mnogo ljudi je že živelo na svetu in jih bo še živelo do konca sveta, in vsi so povabljeni. In kaj je Bog, vse storil, da bi bili vsi zveličani; dal nam je stalnega vodnika, angela varuha, da bi nas opominjal. Sin božji se je včlovečil in za nas na križu svojo kri prelil — Bog ni kriv, če bo mnogo zavrženih.

Jasno je torej, da smo temu sami krivi. Kako so ljudje krivi, pove Kristus v današnjem evangeliju. "Poslal je svoje hlapce, poklicati povabljene na ženitnino; pa niso hoteli priti." Niso hoteli priti — — — te besede nam povedo vse!

Nočejo verovati — — zavrgli so vero v Kristusa. In zakaj nočejo verovati? Ali naj bi bil Kristus še več storil, kakor je storil da bi dokazal svoje božanstvo? Da bi dokazal resničnost svojih nauk? Bolnike je ozdravljaj, mrtve obujal, sam je vstal od mrtvih. Kaj naj bi bil še storil? Zakaj mnogi ne verujejo?

Prvič radi prevzetnosti. Svojo pamet cenijo višje ko Kristusov nauk. Nočejo verovati, ker bi morali z vero v Kristusa sprejeti tudi božje zapovedi in jih izpolnjevati — — zato so pa raje vero zavrgli.

Pa tudi mnogo izmed vernikov ne bo izveličanih, ker ne izpolnjujejo božjih zapovedi. Ljubša jim je kradež, ljubša laž, ljubše obrekovanje itd. kakor pa večno zveličanje. Rajše poslušajo hudiča, kakor da bi poslušali Boga. Bog ukazuje: V e-

nega samega Boga moraš verovati in njemu moraš služiti! V Boga verujejo, toda služiti Bogu, to se jim zdi pretežko; molitev se jim prezoprna zdi, zato rajše ne molijo, in če molijo, molijo nevoljni in raztrešeno. Bog ukazuje: "Psvečuj Gospod dan! Toda mnogi se za nedeljo ne brigajo! Povabljeni nočejo priti, zato so pa zavrženi. Rekel bo morda kedo: Vsaj je Bog predobrotljiv, da

bi koga na veke zavržel. Ne, Bog ne zavrže nikogar, človek se zavrže sam, on noče priti k nebeški večerji.

Kaj torej storiti, da bomo med izvoljenimi? To je drugo vprašanje.

Ohrani si vero! To je dedščina, ki nam jo je zapustil Kristus, katero so po Gospodovem ukazu oznanjali apostoli, katero še vedno uči in oznanja Cerkev. Ohrani si vero — — brez vere boš zavržen. Ne daj se slepiti od kakih lažnjivih prerokov, ki hočejo ljudem vero ukrasti.

Ne poslušaj jih! Držite se Kristusa! Tisoč devetsto let že traja njegov nauk, mnogo lažnjivih prerokov ni več. Kristusov nauk je pa še vedno tu in bo trajal na veke. "Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle," je rekel Gospod.

Spolnjud zapovedi! H Kristusu Gospodu je prišel nekoč mladenič in ga vprašal: "Gospod, kaj naj storim, da bom imel večno življenje?" In Gospod mu je rekel: "Ako hočeš v življenje iti, spolnjud zapovedi" (Mat. 19, 16—17). Te zapovedi niso težke, in jih ni tako mnogo. In spolnjevanje zapovedi napolnjuje človeka že na svetu z radostjo! Blaženeje je biti poštenjak ko tat; lepše biti resnicoljuben kakor pa lažnik; lepše biti radodaren ko skopuh; lepše biti zmeren ko pijanec. Ako spolnjevanje zapovedi že na tem svetu tako oblažuje, kaj bo še le v večnosti!

To dvoje vam torej priporočam: Ohranite si vero in spolnjudte zapovedi! Oboje vam bo lahko, če le hočete! Macedonskemu kralju Filipu je pripovedoval grški poslanec Darniad o krasoti mesta Aten. Zvesto ga je kralj poslušal, potem pa rekel: "To mesto hočem dobiti, naj velja, kar hoče." Tako recimo tudi mi: "Nebesa hočem imeti, naj velja, kar hoče!"

Nebeška večerja je še sedaj za vse pripravljena kar nas živi, vsi smo na njo povabljeni. Prizadevajte si, da boste svoje dolžnosti vestno izpolnjevali, da se boste na veke med izvoljenimi s svojim Gospodom radovali. Amen.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

“Hvala vam, dobra Blanka! Nikogar nimam v svoji stiski, komur bi se mogla zaupati, kakor samo vam! Vsi, kar jih tu na dvoru poznam, so strahopetne šleve, ki se uklanjajo vsakemu kraljevemu migljaju, — ki ne poznajo velikodušnosti, da bi si radi reve, ki si sama ne more pomagati, nakopali kraljevo jezo in padli v njegovo nemilost. Edino tvoje prijateljstvo bi bilo pripravljeno, da me v zvesti ljubezni brani i pred kraljem.”

“Vse, kar bi bilo v moji moči, storila bi za vas! Le škoda, da moje moči niso tako silne, kakor je silna moja volja.”

“Motiš se, ljuba mi Blanka! Ravno ti mi boš na dvoru lahko največ pomagala. Slušaj! — Tvoj častiti stric, pobožni škof Lisieuxski, bi mogel mene revo v tej nesreči braniti. On je bil svetovalec in spovednik mojega pokojnega očeta, na dvoru uživa največji ugled. Njegovo brezmadežno življenje, njegova učenost, njegova navdušenost za pravico in resnico, njegovo osebnost spoštujejo in občudujejo celo ti, ki sicer zasramujejo vse. Moja mati ne vidi rada tega krepostnega moža v svoji bližini, ravno tako ne kralj, vendar govorita oba o tem možu vedno z največjim spoštovanjem. Ko bi se posrečilo, da bi pregovorila častitega starčka, da bi prišel na dvor, da bi se vsaj nekoliko zanimal za mojo nesrečo, pa bi bila rešena!”

“Ne dvomite, princezinja, da se bo moj stric za vas zavzel!”

“Ne, ne dvomim o njegovi dobrotljivosti in usmiljenem srcu,” rekla je Margareta. “Samo dvomim, če bo mogoče poučiti pobožnega ško-

fa o mojem nesrečnem položaju in izprostiti od njega pomoč. Pisala bi mu obširno pismo; — — toda v tem ravno je težkoča, ker mu ne morem pisma skrivaj in varno poslati. Pazijo na vsak moj korak, na vsako mojo besedo, celo na moj obraz, kako se držim. Povsod me opazujejo in preže na mene. Niti eni sami duši, razun vam, se ne smem zaupati. In tako mi je popolnoma nemogoče, da bi pisala prelatu eno samo vrstico, da je ne bi dobil kralj ali pa moja mati v roko. — — Če bi mogla z vašim posredovanjem spraviti pismo v škofove roke, to se pravi, če imate vi na razpolago kakega prijatelja, ki bi bil zvest ko zlato, ki bi molčal ko grob, — — potem bi seveda imela upanje. In celo ta sel bi ne smel vzeti seboj mojega pisma k vašemu stricu, ampak vaše pismo, h kateremu bi jaz priložila še svoje. — — Blanka, prijateljica moja, imate li vi kakega takega sela?”

“Imam ga!” dejala je Blanka brez obotavljanja.

“Ga li jaz poznam?”

“Da! Vi ga poznate, — — markež Hugo Riviere.”

“Kaj? Coligny-jev poročnik? Admiralova senca?”

“Ne dvomite, princezinja, o njegovi poštenosti in odkritosrčnosti! Je zvest ko zlato; on ni sposoben, da bi zlorabil moje zaupanje.”

“Ne vem, ljuba mi Blanka, če se ne motite! Možu, ki skupno z Angleži in Nemci pustoši našo krasno domovino, ni zaupati.”

“To je navidezno proti njemu, — — navidezno pravim!” odgovorila je Blanka živahno. “V resnici pa se je markež bojeval proti dozdevnemu

verskemu nasilju za versko svobodo, — — proti navideznemu zatiranju za pravice plemstva. Niso li krvaveli in umrli i moj oče in moj brat za iste nazore? Verjemite in bodite prepričani, da je marsikateri plemenit, marsikateri velikodušen junak med Hugenoti. Najplemenitejši, najznačajnejši pa je Hugo Riviere, za njegovo nepodkupljivo zvestobo jamčim. Ni sile na svetu, ki bi ga pregovorila, da bi izdal zaupano mu skrivnost.”

Navdušenost, s katero je zagovarjala Blanka markeža in ga hvalila, je zanimala princezinjo.

“O, sedaj se ga spominjam,” je rekla smehljaje. “Hugo Riviere je namreč ta plemič, ki se za mojo Blanko tako zanima, da so to opazili i drugi. Nedavno je opazoval igro z žogo, to se pravi, od igre ni videl pravzaprav mnogo, ker je videl samo vas. In ko ste potem stopili k njemu, oblila ga je rudečica kakor kako mlado dekle. — — Sedaj razumem in nikakor ne dvomim o Riviere-ovi zvestobi, dasi je Hugentot in Colignyjev poročnik.”

Blanka je zardela.

“Opazovanja, ki ste jih omenili, nikakor nimajo povoda v kakem bližjem znanju,” je rekla. “Pač pa moram biti markežu nad vse hvaležna, ker mi je trikrat rešil življenje!”

“Krasen človek! Bo li hotel sprejeti to vlogo?” prekinila jo je Margareta.

“Morda, — — skoro gotovo!”

“Gotovo, — — če ga boste vi prosili.”

“Pa poskusimo.”

“To brez odloga, — — nikakega časa ne smemo zamuditi. Kajti že

se vse pripravlja za slavnosti, s katerimi hočejo slaviti dan moje nesreče. Le previdno, ljuba moja, nad vse previdno! Kolikor je kamnov v Louvru, toliko je oči in ušes!"

Blanka je nekoliko časa premišljevala.

"Že vem, kako bomo to izpeljali," je rekla veselo. "Kakor nalašč je prišel včeraj moj stari oče in z njim Serra, naš pametni in zviti grajski norec. Takoj bom poslala svojo služkinjo po Serra, ta bo pripeljal markeza pod kako pretvezo k nam. Med tem časom pa spišite pismo."

Blanka je vstala, Margareta jo je spremila.

"Pesem je res krasna," hvalila je Blanka, da so slišale služkinje, ki so prisluškovale. "Prepustite mi jo za eno uro, — — da jo prepisem."

"Za dve uri vam jo dam," rekla je princezinja in proseče pogledala na Blanko. "Čez dve uri vas bom pričakovala."

Nemudoma je prišel Serra v pestro-pisani noši svojega vzvišenege stanu k grofici Autremontski. Dvorni norci takratnega časa so imeli namreč pravo, da so smeli svojim gospodarjem, naj so bili to tudi knezi in kralji, povedati golo resnico v obraz. Pričetkoma so imeli ti norci samo nalogo, da so s svojimi šalami in smešnicami zabavali svoje gospodarje in jim delali kratek čas. Sčasoma se je pa zahtevala od njih že precejšnja omika in izobraženost. Bistroumne glave so povedale svojim gospodarjem v marsikaki nedolžni šali le prebitko resnico, očitali jim njihove osebne napake in pogosto so prav ostro bičali njihove pregrehe. Tako so bili ti dvorni norci jako koristni za človeško družbo, ker so povedali i kraljem resnico in skušali poboljšati njihove napake. Seveda so bili tudi v tem stanu lizuni in klečeplazci. Serrov sodobnik, dvorni norec angleške kraljice Elizabete, si pač ni upal povedati kraljici resnice o njenem samopaštvu, nasilju in napuhu. Pač pa je na vse mogoče načine hinavsko slavil navidezno devištvo in samoljubje in domišljavost te grozovite ženske.

Ko je stopil sedaj Serra pred grofico, povedal je v znamenje svojega spoštovanja svojo norsko palico in zazvončkal s srebrnimi zvončki na svoji čepici.

"Vaše Veličanstvo je blagovolilo svojega najposlušnejšega vazala pozvati k sebi! Tukaj sem in pričakujem ukazov!"

"Dasi je na knežjih dvorih laž in hinavstvo v navadi, bi se moral Serra vendar te slabosti varovati. Nagovorili ste me z naslovom, ki mi nikakor ne pristoja."

"Ne vem, Veličanstvo! Ko smo vas tu obiskali pred šestimi meseci, proglasili so vas vsi knezi države, kralj in njegova mati na čelu, za kraljico ljubeznjivosti in krasote. Ker priznavam izrek tega visokega sodišča, zato sem vas nagovoril "Veličanstvo," — — torej ni to nikako prilizovanje, ampak gola resnica. Ker je pa tekom teh šestih mesecev poknežena lepota in ljubeznjivost jako napredovala, bom pri prvi priložnosti, ki se mi bo ponudila, predlagal, da bo ravno to sodišče kraljico ljubeznjivosti in krasote primerno povišalo in proglasilo za cesarico."

Grofica se ni mogla zdržati smeha, ko je gledala noreu v njegov resni obraz, s katerim je obravnaval to zadevo.

"Pustimo šale, — — za te sedaj nimam nikakega časa! — — Ali ste videli danes markeza Hugo Riviere-a na dvoru?"

"Srečal sem ga ravno pred šestimi minutami, in sem mu ostal še odgovor na eno vprašanje dolžan, ker me je ravno dvorna mačka Vašega Veličanstva poklicala."

"Tako, odgovor ste mu ostali dolžni? Kaj pa je vprašal?"

"Kar me vedno vpraša, če me more kje zaupno na samem vprašati?"

"In kaj pa je to?"

"Tega je več, kakor kar bi mogel najhitrejši jezik odgovoriti v enem dnevu. Njegova vprašanja so kakor kako vreteno, ki se vedno suče okoli svoje osi. In os tega vretena je pa grofica Blanka Autremontska, — — česar se hočem Vašemu Veličanstvu prav zaupno spovedati."

"Kaj pa je padlo v glavo markezu, da sprašuje in se briga zame?"

"Nič, posebno ker vedno misli le na grofico, in na nič drugega. No, na kar človek vedno misli, mu ne bo padalo več v glavo."

"To bo treba natančneje preiskati. Bo li markez še tam, kjer ste ga zapustili?"

"Da, prav na istem mestu, — — namreč v kraljevi predsobi. Coligny kralja ravnokar poučuje v državniški modrosti."

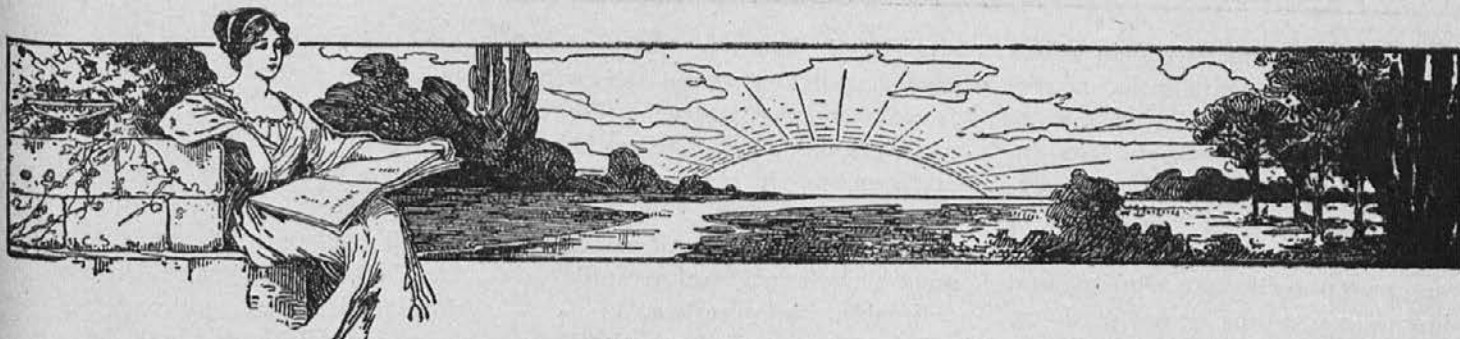
Svareče je dvignila Blanka prst.

"Kralj bi ne bil razumen in moder vladar," odvrnil je norec, "če bi ne vedel, da govori norec vedno resnico, če se tudi ljudje radi njegovih besed jeze. Torej se kralj ne sme jeziti, če pravim, da hodi h Coligny-ju v šolo."

"Dovolj o tem za sedaj! — Prosite merkeza, da naj pride takoj k meni. Hitite in smatrajte moje naročilo kot zaupno zadevo."

Norec je prikimal in izginil.

Blanka Autremontska je ravno tako opazila tiho, skrivno spoštovanje, katero je gojil Riviere do nje, kakor je je opazila pricezinja. Veselje, rudečica, ki ga je vedno obličila, če sta se tuintam pri dvornih slavnostih srečala, sta ji izdala nagnjenje, ki tudi njej ni bilo vse eno. Čislala je njegove osebne vrline, njegovo čisto življenje, spoštovala ga je, ker se ni vdal razuzdanostim, kakor drugi njegovi tovariši, toda ločila jo je od njega Rivierova vera. Ona, verna, prepričana katoličanka vendar ni mogla skleniti zakona s protestantom. Rajše bi bila žrtvovala vso srečo svojega življenja, kakor pa da bi bila nepokorna Cerkvi in dala povod sumničanju, da je z zakonom s krivovercem zatajila svoje versko stališče in prepričanje. Toda upala je, da bo Riviere svoje zmote spoznal in se vrnil v naročje katoliške cerkve. Riviere sam ji je dal povod za to upanje, ker je večkrat izrazil svoje pomisleke in dvome o marsikaterih Kalvinovih naukih. Pri takih prilikah pokazala mu je Blanka resnico, tako da so Riviere-ovi dvomi postajali čimdalje večji.

GLASNIK ŽENSKIH DRUŠTEV.

H. B.

IZ DEKLIŠKIH KROGOV.

Zdaj so prav za prav moški na vrsti, ker so bile zadnjič ženske. Kljub temu hočem danes dati enemu dekletu prednost. Da pa ne bo kdo kaj slabega mislil, moram to malo opravičiti.

Kakor sem že povedal, me je v pasjih dnevih ena nesreča zadela. Z ženskimi dopisi sem prišel "na psa." Še danes ne vem, kam so prešli. Sicer sem se, kakor sem pač vedel in znal, opravičil, ter "dopisnice" pozval naj se po krščansko zmaščujejo nad menoj, kakor se društvenicam katoliških društev krščanskih mater in Marijine družbe spodobi, a se zdi, da se jim je nos pobesil. Trdovratno molče. Če ni to večje maščevanje, je pa gotovo večje premagovanje.

Mej to dragoceno rokopisno tvarino je bilo tudi poročilo tajnice ali prednice, Marijine družbe v New Yorku, Miss Katinke Pavlič. Ta je bila ravno takrat, ko sem se jaz ob potu svojega obraza zagovarjal, nekje na počitnicah. Ko se je vsa korajžna vrnila z zelenih deželskih oaz v njujorško Saharo, mej izvoljeno ljudstvo na Marks Place, je svojo korajžo na meni poskusila. Po nižno sicer, kakor Marijini hčerki pristoja, je vprašala, kje je njeno poročilo, ki je je pred toliko meseci poslala. Ker smo pa uredniki precej pesimistično nadahnjeni, sem jaz več mej vrsticami, kot v vrstah bral. Mej vrsticami je pa stalo: Prejste nas tako čiffutsko silili in silili naj kaj pišemo, zdaj pa že toliko mesecev čakam na svoj dopis. Saj

meni ni nič, če ga priobčite ali ne, ampak Marijina družba bo mislila, da se ne zavedam svoje dolžnosti.

Ne mislite, da sem bil jaz radi tega nevoljen. O, uredniki moramo mnogo hujše in grenkejšo požirati. Nasprotno še vesel sem bil. To pa zato, ker se je izdala, da slabo Ave-Marijo bere, kar seveda smatram za razžaljenje časti, pri Marijini hčerki še posebno. Čakaj sem si mislil, Marijina hči, pa še ženskega kornerja ne prebere, drugo seveda še manj. Za koga neki potem pišemo. Takoj sem se vsedel in ji s pravim užitkom zaslužene levite bral. Udana jih je sprejela, ker piše, da je dolgo odlašala s pritožbo in se nazadnje še prehitro pritožila. Vendar je hotela imeti zadnjo besedo, kakor je že ženska navada. No, zunaj cerkve ji jo rad pustim.

Pravi, da ženskega kornerja sicer ne prezre, a ker vidi tam same Mrs., a nobene Miss, je huda in noče brati naprej. To je dobro, da Mrs. in Misses ne drže skupaj, sicer gorje moškim. No pa to le mimogrede. Saj sem se jaz tudi že parkrat pokesal, da sem korner Društev krščanskih mater in žena razširil v korner Ženskih društev. Dekleta so se doslej slabo obnesle. Njujorška Marijina družba se vsako leto enkrat oglasi in iz Clevelanda sem menda enkrat tudi dobil en dopis. To je bilo vse. In vendar imamo lepo število Marijinih družb, ki menda ja ne spijo kakor polh. Še naša Chicaga, ki bi se v vseh ozirih rada postavila in ima res precej močno Ma-

rijino družbo, trdovratno molči. Boga naj zahvali, da nisem jaz voditelj njene Marijine družbe, ker potem bi se gotovo Mrs. pritoževala, da jih Misses spodrivajo s kornerja. Sicer deloma razumem, zakaj se tako nazaj drže, kakor kmetiška nevesta, kadar vabi. Večina je tu rojenih. Slovenščino znajo samo kadar morajo. Tistega razmerja, v katerem je starokrajska Marijina hči do svojega glasila "Bogoljuba" od njih zastonj pričakujemo. Malo več mislila bi pa lahko imele za Ave-Marijo, vsaj tiste, ki so došle iz starega kraja, katerih je v vsaki družbi nekaj. Pa naj bi te poročale, kako se kaj giblje. Jaz sem prepričan, da če bi Peter Zgaga ustanovil dekliški korner, bi se komaj zvrstile, če ravno tolikokrat s cepinom lopi po njih časti.

Zato pa ta očitek, da le Mrs. prihajajo na korner, ne velja meni, ampak Missisem. Da bi si ga le kaj k srcu vzele. Jaz jim ne morem sam na duo pihatiš, kakor to včasih materam storim, zato nisem rojen, niti poklican, razun v cerkvi. Sem Gorenjec. Gorenjci ne nosijo kakih finih rokavic, ampak le iz grobe domače volne, v katerih ima samo palec avtonomijo! Kadar udarijo pa vdarijo vsi skupaj. Dekliški nosovi so pa za tako reč preslabo natakneni. Zato je boljše, da sem tiho. Bi znala bi ti zame nevarna reč. Kaj se je že zgodilo mojemu slavnemu predniku galskemu vojskovodju Brenu. Junaške Rimljane je baje potolkel. Ko je pa napadel Kapitol, so

ga goske s svojim gaganjem v beg zapodile. Bežati je za moškega sramotno, je bolje molčati. Da se še meni kaj tacega ne pripeti, bom dekletom samo takrat dal besedo, kadar se bo katera oglasila. Danes jo ima torej Miss Katinka Pavlič, katere prvo poročilo je uredniški škrat odnesel, za to ima drugo prednost. To-le sporoča:

New York, N. Y. 31. - 8. 1923.

"Marijina družba v New Yorku je v letu 1922. prav dobro napredovala, ne samo po številu družbenic, ampak tudi po duhu. Opazilo se je večje zanimanje za družbo; posebno je bila udeležba pri skupnih sv. obhajilih in pri shodih obilna.

Imele smo vsaki mesec skupno sv. obhajilo.

Družbenih shodov smo imele 10. Posebno slovesno smo obhajale družbeni praznik Brezmadežne, pred katerim smo imele tri-dnevne pobož-

nosti. Med letom je pristopilo k družbi 18 deklet, izmed teh so bile že nekatere prej v družbi. Poročile so se 4. Odstopile 4. Odšla 1. Meseca decembra je bilo v družbi 65 družbenic.

Tudi to leto so se družbenice mnogo žrtvovale pri vsakovrstnih prireditvah v korist cerkve.

Priredile so tudi dve igri. "Prisegam" in "Svoje glavna Minka," obe ste uspeli prav dobro. Čisti dobiček so podarile za cerkev.

Koliko pa se trudijo naš voditelj č. g. P. Benigen Snój, da bi bila to res prava Marijina družba, se ne da povedati, vse ve edino le Bog kateri naj jim bo obilen plačnik.

Končno pozdravljam vse Marijine družbenice po širni Ameriki.

Katinka Pavlič.

Ta je bila dozdej edina, ki se je na predlagan način maščevala nad menoj in zgubljeno poročilo še enkrat

napisala. Čast ji! Druge naj pa r... kuhajo in kadar bo kuhan: Dober tek! Pa šalo na stran. Jako me veseli, da se njujorska Marijina družba tako lepo razvija in napreduje, tako po številu, kakor po duhu. Ker sestoji večinoma iz domžalskih deklet, bo blagi in goreči g. "Francelj," domžalski župnik, gotovo vesel, ko bo to poročilo bral. Morda bo s ponosom rekel: Naša dekleta imajo slamo v rokah, kvečjemu še na glavi, nikakor pa ne v glavi. Tudi v tujini so dobre in pametne, kakor so bile doma. Privoščimo mu to veselje in zadoščenje. Malo starokrajskih duhovnikov je, ki bi s toliko vnemo skrbeli za mladino, kot on, še manj pa taci, ki bi s tako očetovskim, da maternim srcem sledil svojim župljanom v tujino, kakor jim sledi on. Bog ga ohrani in še veliko takih vnetih Marijinih hčera naj nam pošlje čez morje.

RAZNO.

POZIV.

Tiste, ki so svojcem v stari domovini naročili naš list, a je naročnina potekla, prosimo, naj jo obnove, ali naj nam pa pišejo, da lista ne mislijo več naročiti. Želeli bi pa, da bi jim še nadalje napravili to veselje. Iz starokrajških poročil vemo, da jako radi bero naš list, da gre od hiše do hiše po vaseh. Isto velja tudi o Koledarju. V prihodnji številki upamo, da bomo mogli naznaniti, da je že zunaj. Torej pripravite se! Poskrbeli smo, da bo zanimiv. Celotno vrsto novih pisateljev smo pridobili zanj.

ZAHVALE IN PRIPOROČILA.

Moj sinček je bil hudo bolan. V tej stiski sem se obrnila na Marijo vedno Pomočnico, naj mu pri presv. Srcu Jezusovemu izprosi ljubega zdravja, ako je njegova sv. volja. Tudi sem obljubila, da bom dala za eno sv. mašo k Mariji Pomagaj. Ker sem bila uslišana spolnujem s tem svojo obljubo, da se bom javno zahvalila in pošljam za eno sv. mašo k Mariji Pomagaj v zahvalo.

Jennie Lipovšek, Rockdale, Colo.

Tem potom se javno zahvalim prebl. Devici Mariji za uslišano prošnjo v nevarni bolezni in zopetno ozdravljenje. Prilagam \$1 za razširjanje Marijinega lista.

Neimenovan.

Se priporočam v molitev, da bi mi ljubil Bog na priprošnjo prebl. Device Marije zopet dal ljubo zdravje, ako je njegova sveta volja. Prilagam \$1, da bi se me spomnili pr. isv. maši v ta namen.

Mary Bombich, Eveleth, Minn.

Bog nas je na Marijino priprošnjo obvaroval velike nesreče. Nabavili smo si avto. Moj mož nas je vse skupaj naložil in nas peljal ven. Ker pa še ni bil vajen šofirati, je na nekem strmem klanecu, ob čegar spodnj. istrani je globok prepad, napačno pritisnil, nakar je začel avto nazaj drčati in to kakih 50 čevljev. K sreči se je končno zaletel na zgornjo stran. Ko bi se bil na spodnjo, bi bilo po vseh. Prepričana sem, da nas je Marija varovala. Jaz sem držala rožni venec v roki. Mati so me pri odhodu v svet naučili in mi zabičali: Hčerka na Boga in na Marijo ne smeš pozabiti, če hočeš biti srečna. Nisem pozabila, pa tudi Marija ne name. Tisočera ji hvala! Darujem \$1 za Ave Marijo, enega pa za eno sv. mašo v dober namen.

Naročnica.

Zahvaljujem se Mariji prečisti Devici za ozdravljenje od hude bolezni. Deset mesecev me je mučila, da nisem mogla iz hiše. Že sem mislila, da se bo treba posloviti od sveta. Tudi štirje zdravniki, ki so me zdravili, niso imeli dosti upanja, da bo kaj z menoj. Nemški g. župnik iz La Salle in Rev. Father Šolar, O. S. B. sta mi večkrat podelila sv. zakramente, tudi urednik Ave Marije Rev. Bren so me obiskali. Marija naj vsem povrne. Srčna hvala Bogu in Mariji za ljubo zdravje. Pošljam mali dar v podporo listu.

Mrs. Vincencija Komp, La Salle, Ill.

Kratki dopisi, ki jih ne moremo uvrstiti mej druge članke pridejo prihodnjič skupno na vrsto.

PROŠNJA.

Obračam se na čitatelje Ave Maria z neko prošnjo, upam, da mi je ne bodo odrekli.

Cerkveno predstojništvo slavne božje poti v Gosposveti na Koroškem me prosi za milodare, da bi se nakupili novi zvonovi, ker je stare požrla vojna. Ostal je samo 66 stotov težki velik zvon, treba toraj za zvonjenje, ki naj bi bilo podobno staremu, še štiri zvonove. Gosposveta je na skrajni slovenski meji, tudi Slovenci hodijo tja na božjo pot, in kakor mi piše gosposveti dekan, on skrbi, da imajo Slovenci priložnost za sv. spoved. Bi li ne hotel darovati vsak čitatelj mal znesek, da bi kupili naši Materi en zvon v čast, in ta zvon naj bi imel slovenski napis? Zlasti se obračam do čč. gg. sobratov s to prošnjo. Zvon s slovenskim napisom bo še poznim rodovom pričal o ljubezni ameriških Slovencev do nebeške Matere. Rev. J. C. Smoley, Calio, N. Dak.

Darovi naj se pošiljajo meni. Imena darovalcev se bodo svoječasno priobčila.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Indeks.

(Dalje.)

Čudno, indeks, seznam prepovedanih knjig je modernim žalostna ostalina iz temnega srednjega veka, ko je Cerkev kakor mora ležala na snujočem človeškem duhu in mu zabarikadirala pohod v kraljestvo znanosti in prostosti. Rad bi vedel, kaj je tem junakom svobodnega mišljenja, pisarjenja in branja potem državni indeks. Da da, tudi države imajo svoje indekse svoje sezname prepovedanih knjig in tiskovin. Pa ne samo kaka kitajska ali hotetotska država, ampak najmodernejša, ki so se cerkvenih "spon" že zdavnaj rešile in jim je cerkveni indeks deveta briga. In njih indeksi so dokaj debelejši, kot je cerkveni. Cerkevni indeks ne vsebuje niti 2000 prepovedanih knjig. Od njih je okoli 1300 iz novejša doba. Kaj je to v primeri z ogromno literaturo, ki se dan na dan na debelo producira in katere doberšen del je v službi kralja teme.

Indeksi posameznih držav, ki so v primeri s svetovno Cerkvijo le lokalni, so mnogo obsežnejši. Vzemimo n. pr. indeks predvojne Nemčije v roko. L. 1845. je izšel prvi del nemškega državnega indeksa, naslednje leto pa drugi del. V njem so označene samo knjige izišle v letih 1844. in 1845., brez časopisov in revij. In vendar obsega 437 prepovedanih del, to je trikrat več, kakor je Cerkev nemških knjig v celem 19. stoletju prepovedala. Proti koncu 19. stoletja je Nemčija s posebno postavo nastopila proti socializmu, kot državnim in družabnim grobarjem, kar so tudi. V dvanajstih letih obstoja te postave je prišlo na državni indeks okrog 1500 socialističnih publikacij. Cerkev ni v celem 19. stoletju toliko knjig prepovedala, ne rečem nemških, ali socialističnih, ampak vseh skupaj. Cesar Friderik II. je znan kot svobodomislec na kraljevem prestolu. Človek bi mislil, da je z vsakim indeksom radikalno pomedel. Toda ne, ravno on je vpeljal prav drakonično

cenzuro tiskovin. Nanjedolžnejše in najnezmernejše publikacije, doli do papeževih enciklik in škofovskih pastirskih listov so ji zapadli.

In znani svobodomiselní Jožef II. oz. njegova dvorna študijska komisija, kakšen lov je napravila na knjige, da jim vtisne pečat cenzure. En sam stavek, da večkrat ena sama beseda, ki ji ni bila po volji, je bila zadosti, da je bila knjiga prepovedana. Kdo se n. pr. briga za naše redovne konstitucije, kaka nevarnost preti državi od njih? Jaz mislim, da prav tako majhna, kakor od kakega vaškega pijančka, ki je mej vojno v okajenem stanju bleknil, če cesar tudi vojni kruh je, kar je pa veljajo za velezdajo in so ditičnemu s svincem usta zamašili. In vendar je avstrijska cenzura tudi te vboge konstitucije smatrala za državi nevarne. Zapovedala je, da se morajo vsa ona mesta, ki govore o odnosajih do najvišjega redovnega predstojnika v Rimu, tedaj izven države, prelepiti. Ko sem jaz pred leti v naši ljubljanski knjižnici staknil te jožefinske redovne konstitucije in videl, da so vsa "nevarna" mesta prelepljena, nisem vedel, ali bi se smejal ali bi se jokaj. Vsekako bi bil pa s tistim, ki bi mi bil takrat zabavljajl čez cerkveni indeks, pošteno obračunal.

Kako so razne vlade mej vojsko vihtile meč cenzure, je nam, ki smo prišli po vojski iz stare domovine, še v svežem spominu. Vsaka števil-

ka uradnih listov, državnih in deželnih, je imela cele vrste prepovedanih listov in knjig. Naše vboge srednješolske čitanke so dotični patrijotje vzeli v roke in sledili spisu za spisom. Kateri je le malo dišajl po kakem slovenskem domoljubju, je bil obsojen, da mora ven. Kar mrgolelo je opomb: Slovenska megalomanija, srbofilstvo, veleizdaja. Če bi bili vse ven vrgli, kar je dobilo protidržavni pečat, bi bila čitanka postala tako "kumerna" kakor naš Glas Naroda, ko bi vsak starokrajski liberalni list tisto, kar mu je bilo ukradeno, ven pobral. No pa so prej Avstrijo vrgli.

In naša mlada Jugoslavija, tako ogorčena nad Avstrijo, ki ji je okovala krvne brate v suženjske okove, in tako cedeča se zlate svobode, ali je bila v tem oziru kaj boljšja? Kar po vrsti so romali ameriški slovenski listi na njeno cenzurno listo. Prosveto, Edinost, Glasilo, vse po vrsti je uvrstila mej garjeve ovce, pred katerimi so balkanski koštruni v nevarnosti okuženja. Da še Glasilo, ki je bilo vendar tako nedolžno kot velikonočno jagnje. Kake načelne jugoslovanske oz. protijugoslovanske politike ni nikoli uganjalo.

(Dalje prihodnjic.)

ROJAKI, NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "AVE MARIA"!

EDWARD V. SOURBIER

Edini katoliški pogrebnik

V STEELTONU

se priporoča Slovincem in Hrvatom

Na uslugo podnevi in ponoči

Bell Phone: 191

Front & Swatara Streets
STEELTON, PA.

IMENIK KNJIG

KI SE DOBE V ZALOGI **KNJIGARNE EDINOST**

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

MOLITVENIKI

ANGELSKA SLUŽBA za dečke (kako se strožo pri sv. maši)	.95
Bodi moj naslednik	1.00
Bog med nami	1.00
DEVICA VERNA, šmarnice	.94
Dobra spoved	.05
DUHOVNI BOJ	1.00
DUŠA POPOLNA	1.00
DUŠA SPOKORNA	1.00
IZ DUHOVNE zakladnice Tomaža Kempčana	.45
Mala zakladnica	.10
MOJ TOVARIS	1.00
Marija Varhinja nedolžnosti, usnje	1.25
Nazaret	1.00
NEBESKA Hrana I. in II. sv. a \$125.	2.50
Obhajilne molitve, broš.	.05
OBREDNIK DR. NAJSV. IMENA	.85
OBREDNIK Kričanskih Mater	.85
OBREDNIK za III. red sv. Frančiška	.85
PRIPRAVA NA SMRT	1.25
Rajski glasovi, usnje	1.25
Rajski glasovi, vatirano usnje	1.50
Skrbi za dušo, usnje	1.25
Skrbi za dušo, vatirano usnje	1.50
SV. KRIZEV POT	.18
SV. ROŽNI VENEC	1.00
ŠMARNICE, Voliš	.95
ŠMARNICE, L. Skufca	.95
ŠMARNICE arskega šupnika	.95
Večna molitve	1.25
VODNIK III. reda	.85
Sedemnedeljska pobožnost na čast Marije 7 žal.	1.00

ANGLEŠKI MOLITVENIKI

KEY OF HEAVEN, molitvenik pripraven za vsakogar priročne oblike v različnih vezavah, cena od 60c. do	2.00
THE CHILD'S PRAYER-BOOK molitvenik za otroke, cena od 25c. do	1.50
THE DEVOUT CHILD, mali molitvenik za otroke	.10
THE YOUNG MAN'S GUIDE, molitvenik za mladeniče	1.00
THE YOUNG GIRL'S GUIDE, molitvenik za dekleta	2.00
VISIT TO THE MOST HOLY SACRAMENT, molitve za vsak dan v mesecu, pripraven za vsakoga kristjana	1.00

Poleg navedenih, sprejemamo naročila na vse angleške molitvenike, ki jih je mogoče dobiti pri večjih knjigo-

tržcih.

HRVATSKI MOLITVENIKI

MOLIMO, all najpotrebnejši nauk	.15
VRTEC GOSPODNIJ, vezan v usnje	1.00
RAJSKI CVJETOVI, vezan v usnje	1.00
UTEHA STAROSTI	1.25
SLAVA BOGU, črna koščena vezava	2.00
SLAVA BOGU, vatirano usnje	1.75
PUT V NEBO, od \$1.75 do	2.00
ZVONČEC, navadna vezava	1.00
ZVONČEC, vatirano usnje	1.50
ZVONČEC, črna koščena vezava s okraštavo	2.00
ZVONČEC, vatirano usnje s okraštavo	1.75

NABOŽNE KNJIGE:

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE, Urban Nešmah, trdo vez.	1.00
JEDERO KATOLIŠKEGA NAUKA, trdo vez.	.85
Lurški čudeži	.95

KRALJESTVO BOZJE NA ZEMLJI	.45
KRISTUSOVO TRPLJENJE	.45
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT I. in II. del a 75c.	1.50
MESIJA	.85
NA NOGE V SVETI BOJ	.85
NEBESKA KRONA	.45
NEVESTA KRISTUSOVA	.50
OD BLAGOSLOVIL	.75
O SV. CIRILU IN METODU	.85
PAMET IN VERA	.45
PASTIRSKI LISTI	.25
RED ZA LJUDI svetce med svetom	.85
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta trd. vez.	1.00
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta meh. vez.	1.50

Spolnui zapovedi, dve knjigi a 50c.	1.00
SV. EVANGELIJ IN DEJANJE APOSTOLOV	1.50
SV. VINCENCIJ, trdo vez.	.75
TEMELJI KRŠČANSTVA	.50
UMETNOST V BOGOCASNI službi	1.00
VODNIK MARIJANSKI	.75
VZORNIKI I. SV. OBHAJILA	1.00
ZGODBE SV. PISMA, obsegajoče 18. zv. posamezni zv. 20c, ako se naroči vseh 18 zv. skup. stane	3.00
ZIVLJENJE G. JEZUSA KRISTUSA, mala izdaja	.85
ZIVLJENJE SVETNIKOV, dr. J. M. Zore	.80
ZIVLJENJE SVETNIKOV, Matija Torkar, velika izdaja II.	2.00

POEZIJE IN PESMI:

BISERNICE	.75
CERKVENA pesmarica, A. Berk	.50
CERKVENA pesmarica, L. Dolinar	.50
CVEJE NA POTI ŽIVLJENJA, M. Elizabeta	.75
IZ MOJE CELICE, M. Elizabeta	1.00
PESMI, J. CIMPERMAN	.75
POEZIJE, F. Lovstik	1.00
PSALMI	.75
SOTOR MIRU	.75
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu	.35
ZA SOLNCEM, G. Strniša	.35

RAZNE KNJIGE IN SPISE

NARODNO GOSPODARSKI esaji	.35
AJDOVSKI GRADEC, J. Tomanič	.30
AMERIKA IN AMERIKANCI, J. F. Trunk, v zvezkih, meh. vez.	1.50
AMERIŠKI SLOVENCI, kaj hočemo, A. Tomco	.85
APOLOGETIČNI GOVORI	.50
FRANC PIROC, življenjepis	.85
FRIDERIK BARAGA, meh. vez.	.45
III. SLOV. KAT. shod v Ljubljani	.35
KATOLIŠKI SHOD v Ljubljani	1.00
KITAJCI IN JAPONCI	.45
KOLEDAR DR. SV. Mohorja 1921	.30
KRISTOF KOLUMB, odkritelj Amerike	.44
MILOSRQNOST DO ŽIVALI, za mlade in stare	.25

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.25
Kratka zgodovina slov. Slovstva	1.00
KRŠČANSKO N. RAVOSLOVJE	.95
NAŠA DRŽAVA	.75
NAŠA POTA, I. in II. vz. oba	.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza Kreka	.25
OBČINSKO POSREDNIŠTVO	.75
OSNUTEK - Slov. nar. gospodarstvo	.45
OSMERO BLAGROV, nauk za srečno življenje, vezan	1.00
O SV. CIRILU IN METODU	.50
PETER BARBARIĆ	.85
PODOBE IZ MISIJSKIH del	.30
POGLED V NOVI SVET	.95
PRILIKE P. BONAVENTURA	.30

SLOVENSKI ŽUPANI	.25
Več luči, dva zvezka	.20
SVETA RUSIJA	.45
VOJSKA IN MIR	.45
VZORI IN BOJI, Jože Debevo, trdo vez.	2.00
ZGODOVINA BREZISKE šupnije	.95
Zgodovina cerkljanske fare	.50
Zgodovina fare ljubljanske ško fije	.45
Zgodovina novejšega slovenskega slovstva II knj.	1.25
Zgodovina Slov. Slovstva II. del.	1.25
Zgodovina srednjega veka	.75
ZMISEL SMRTI	.75

POUCNE KNJIGE.

Domači zdravnik	.75
Domači živinozdravnik	.75
Grofenaun, Slov. čitanka za srednje šole	.75
Nauk o čebelarstvu	.50
Pevska šola	1.25
Pregledna karta S. H. S.	.25
BESEDNJAK, angleško-slovenski, Dr. F. J. Kern	5.00
DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM, pouk za dobavo državljanskega papirja	.10
DRUŠTVENI GOVORNIK	1.00
GOSPODARSKI NAUKI	.50
GOSPODINJSTVO	1.00
GRŠKO-SLOVENSKI slovar, A. Dokler trd. vez.	3.00
HIGIJENA NA KMETIH	.75
KAKO SI OHRANIMO ljubo zdravje	.25
KATEHEZE ZA PRVENCE	.85
Knjiga uradnih vlog	.75
KNJIGOVODSTVO	.25
KRATKA KATEHETIKA	.20
KUBIČNA RACUNICA	.75
MLADENIČEM, prevz. škof Jeglič	.40
NASVETI ZA HISO IN DOM	.75
NEMŠČINA BREZ UČITELJA	.40
OSNOVA PRAVILA ZA ZDRAVJE MALARIJE	.10
OBČINSKI RED	.45
PERUTNINAR	.20
DROBNI NACRTI ZA POUČEVANJE	.25
VEROUKA	.25
POŠTNO IZRAZOSLOVJE	.25
POUK ZAROCENCEM in zakonikom	.65
PRAKTIČNI (hitri računar, vez. v slov. ali angleškem jeziku)	.75
PRAVILA ZA OLIKO	.75
PRAVOSLOVJE	.45
RABOJEMNO PRAVO	.45
REJA DOMAČIH ZAJCEV	.45
ROČNI SPISOVNIK	.85
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim, Dokl.	.75
SLOVENSKE besede v slovenščini	.75
SLOVENSKI PRAVOPIS	.50
Sadno vino ali sadjevec	.50
UČITELJ v boju proti alkoholizmu	.45
UMNA ŽIVINOREJA	.45
ZAZNAMEK OKRAJŠAV korespondenčnih pisem	1.00
ZDRAVILNA ŽELIŠČA	.45
ZENINOM IN NEVESTAM	.25